

ŠIBENSKE NOVOSTI

IZLAZI SRIJEDOM i SUBOTOM.
Telefon interurban br. 47.

Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Sibenik
koja isključivo vrši i odgovara za sve inkasacije.

Pretplata mjesечно Dinara 10. unapred.
Oglasi se računaju po cijeniku.

Broj 40.

Šibenik, subota 1. novembra 1930.

Godina I.

ŠIBENIK GRAD BEZ GRAĐANA.

Stanje u kojem se nalazi grad Šibenik nije nastalo jučer, ono datira još od prije rata, a rapidno se je pogorsalo poslije oslobođenja, jer se Šibenik nije mogao snaći u novoj državi, ne za to što nebi bio patriotski grad, nego što nije imao sve one atrakte, koji bi bili doprinijeli, da zauzme ovaj položaj u svojoj nacionalnoj državi, koji mu je po njegovoj važnosti pripadao. Prirodne darove, kojima nas je priroda obdarila nijesmo iskoristili. Umirali smo u ljeputi naše luke, dok se je jedna po jedna parobrodarska pruga ukidala. Drugi su radili, a mi smo čekali da nam se sruši i ono, što je bilo izrađeno. Čekali smo na „rad“ kojekakvih političkih špekulantu — „uskoka“, da im se objesimo o okutove i čekamo, da nas oni spase. Oni su dolazili i odlazili, a mi smo i dalje čekali.

Takav je Šibenik bi pred ratom, a da barem u nečemu ostane dosljedan, ostao je takav i poslije rata. Ona ista generacija, koja se takova pokazala pred ratom, bila je poslije rata zamjenjena — u koliko i sama nije prenijela svoj „rad“ i na porstne prilike — sa generacijom bez ideja i bez principa. Njihov rad, (ili bolje nerad) produžio je stari „tradicionalni“ kontinuitet i praksu da su se ljudi grupirali po tradiciji, po familijama. Naša društva, naše korporacije po toj praksi ostadoše i postadoše prćia pojedinaca. Ljudi se grupišu po debljini budžetara, ili bolje rečeno po poreskoj stopi. Svi mi osjećamo, da takovo stanje znaci neizlazni čor — sokak, krećeće u atmosferi zasićenoj otrovnim plinovima, potpuni nerad, nikakav, društveni napredak, propadanje privrede, zaduživanje seljaka i crkavanje čitavog zaleđa za koje mi tražimo pošto po to da gravitira na našu stranu. A šta će sve te ekonomske skupine, privrednici, pojedinci naći na našoj strani? Nerad i potpunu neaktivnost!

Ljek svemu tomu imao bi biti, *ne rad, vez zajam*. Taj špat i uzdah kruži gradom kao neku sveopće narkotično sredstvo. Ali ako zajam treba da služi kao poljativna mjera neradu, a ne akciji za intezivno pojačanje radosti, onda je on bolestan i štetan. Nitko se ne pita: Tko će jednoga dana plaćati te zajmove? Hoće li poduzeća u koja će se uložiti zajam? Postoji li takova organizovanost komunalnih poslova, da bi mogla izvršiti funkciju korisnog plasiranja jednog zajma, ali ne da to bude, kako spomenusmo, poljativna mjera, već realna transfuzija nove životne snage našim omlohalim udima. Jedino kad bi takova organizovanost upravljanja komunalnim poslovima postojala, zajam bi našao svoj „raison d'être, ali pošto ona danas ne postoji, a i nema tendenciju da se u naškoj vrijeme nastupi, to znači da je zajam jedna obična iluzija za obamanu prostote, ili novi grijehovi bačeni na glave djece naše, kao što su i naši očevi ostavili nama čitavo brdo tih grijehova.

Zar nema lijeka tomu statiju, riješenju krize: moralne i materijalne, u koju smo ne svojom, već krivnjom onih, koje gore spomenusmo, upali? Zar je Šibenik u istinu grad bez građana?! Ako imade građana, zar ne osjećaju težinu položaja u kojem se nalazimo? Za nama zajmovi, u formi koju istakosmo, mogu spasiti? Mi smo mišljenja, da nas ni sto takovih zajmova ne bi izvuklo iz krize u kojoj se nalazimo. Jedini izlaz iz toga jest: *organizacija rada, koncentriranje svih zdravih i pozitivnih građana*.

skih snaga na organizovanom i smislenom poslu.

Pred nama leži masa pitanja neriješavanih kroz punih 12 godina, i dalje nemoguće je prelaziti preko njih, jer će drugčije oni pregaziti nas, pa ako postoji ljubav za rodni grad i volja za rad, pregazit ćemo mi sve razne stolove i druge smetnje, pregazit ćemo i „uskočku“ lukrativnu inteligenciju i razne dopuze, jer danas Šibenik ima lijep broj svojih rođenih školovanih ljudi. Zar oni ne mogu naći platformu za rad? Mi vjerujemo da će se ti mlađi u dvanaestom času koji kuća ahvatiti ozbiljnoga rada, prekinuti sa lošom tradicijom. Stati i otvoreno ustati protiv svih onih metoda tradicije, koja nas je dovela do ovoga stanja.

Rad i ljubav prema rodnom gradu. Riješavanje svih vitalnih pitanja i zastupanje interesa našega grada, ne sa inservicijama, familijsko klikaškom ključu, i zdravicom, nego ozbiljnim, trijeznim i stručnim radom na socialnom, ekonomskom i kulturnom polju, svak prema svojim sposobnostima i znanju, može jedino da povede naš grad u bolje dane i ljepšu budućnost. To je izlaz! To je odstupanje od puta koji vodi u polaganu, ali sigurnu smrt.

Mladost i zdrave i pozitivne snage i sposobnosti građana imaju riječ i mogućnost, da zbrinju naslov ovoga članka: „Šibenik grad bez građana?“

J. K.

ŠKOLA ZA STRANE JEZIKE BERLITZ

Donosi se do znanja cij. gospodi, koja su se upisala u tečaj za strane jezike, da će redovitu obuku početi prvom polovinom Novembra radi očutnosti povjerenika g. A. Sisgorea. Točan dan naknadno će se javiti.

Povjerevik
Berlitzove škole u Šibeniku

Sve vrsti naočala mogu se dobiti u drogeriji Vinka Vučića

Novo skladište pokućstva

Frane Karadjole (kod Gradske Kazališta)

Prvorazredno pokućstvo drvene konstrukcije izrađeno u svim stilovima najmoderne. Proizvod tvornice, koja već 30 godina obstoji

Javor d. d. Zagreb.

Skladište željeznog pokućstva emailirana i mesing u sviju vrsta, od prve tvornice željeza

Zmaj d. d. u Zagrebu.

Mogu, koli u drvu, toli u gvoždu, da snabdijem po nacrtima od najmanjih količina do najvećih. Hotele, bolnice, sanatorije, vojničke logore, parkove i t. d.

Moje skladište stoji cijenj. mušterijama na ogled.

Cijene po zagrebačkom tržištu.

Konkurenca isključena.

Stigla velika količina štednjaka (sparcherta) kao i peći za grijanje soha iz prve bečke tvornice.

Radi reklame prodaje se uz tvorničke cijene. Vrsnoču i kvalitetu može svak pogledati bez obaveze na kupnju kod

MILAN RELJA trgovina željeznom robom.

Salamon Drutter -- ŠIBENIK

Prispjelo

ODJELA, KAPUTA, jasenskih OGRTAČA prvorazrednih inozemskih tvornica. Cipele Herman-Hirsch. Šešira „Habig“ Bor-salino. Rublja Taussig Wien. Francuskih likanina za dame. Engleskih štofova. UZ NAJPOVOLJNIJE CIJENE!
TKO DOBRU ROBU KUPUJE, TAJ JEFTINO PROLAZI!

Interes inostranstva za naše vino i voće

Pošto je u Evropi privredjeno puno manje vina, nego li dosadanji godina, primjećuje se puno veći interes za naša vina. Pored starih naših potrošača (Austrije i Čehoslovačke) naročito se ove godine interesuju za naša vina Švajcari i Francuzi. Francuzi su trgovci spremni kupiti velike količine dalmatinskog vina, ako im se dozvoli mješanje sa francuskim vina. Pored ovih, interesuje se i Njemačka za banatska vina.

I za izvoz voća vlada ove godine na jugoslavenskom tržištu veliko interesovanje, naročito od strane švajcarskih trgovaca, jer je ove godine ljetinu Švajcarskoj bila tako slaba, kako to već dugi niz godina ne pamte.

Olašice za uvoz voća u Švajcarsku

Švajcarska je vlada dozvolila popust od 50 posto na željezničkoj tarifi za uvoz voća. Ovaj popust važi od 10. XI. do 9. XII. Naša država izvozi u Švajcarsku velike količine stola i jabuka, pa će ova dozvola koristiti našim izvoznicima.

I Madjari se zaštićuju pred sovjetskim dumpingom

Iz Budimpeštejavljaju, da je madjarska vlada izdala naredbu, po kojoj se ministarstvo finansija ovlašćuje, da ograniči odnosno stavi izvjesne uslove na uvoz iz država, koje nemaju trgovackih ugovora sa Madjarskom. Misli se, da se Madjarska kani time zaštititi pred eventualnim sovjetskim dumpingom, kao što je to već učinila Francuska, a u naškoj vrijeme misli učiniti Belgiju.

Uput u pčelarstvo na našim osnovnim školama

Ministarstvo poljoprivrede izgradilo je pravilnik, prema kome su sve osnovne škole obavezne postaviti pčelinjake, koji moraju imati najmanje 5 do 10 rojeva. Ovi će pčelinjaci u prvom redu služiti za pouku djece u pčelarstvu, kako bi se na taj način isto u našoj državi unapredilo. Potrebeni krediti za izgradnju ovih pčelinjaka i nabavku panjeva već su odobreni.

Tržište jajima

Na domaća tržišta dolazi sve manje i manje jaja. i ako je potražnja sve veća. Nabavna cijena iznosi već 1.25 Dinar za 1 komad. Misli se, da cijena neće više pasti, posto će se nastupom hladnijeg vremena nabaviti već i konzervirana jaja.

Jugoslavensko vinogradarstvo i voćarstvo u statistici

Prema baš obavljenim statističkim podacima za 1929. god. u toj je godini površina vinograda u našoj kraljevini iznosila 181.288 ha, to je odprilike za 10.216 ha više nego u 1920. god. Prosečna proizvodnja vina iznosi 3.500.000 hektolitara.

Broj voćnog drveta je od 1920. g. prilično opao i to naročito kod šljiva. U 1920. imali smo 59.024.000 voćnih drveta, a prošle godine samo 50.403.000. Broj šljiva smanjio se je za 8.620.000, broj jabuka za za 17.800, povećan je pak oraha ba 546.000.

U zadnjih 10 godina privredili smo odprilike sa 6.850.000 q jabuka, 740.000 q krušaka i 330.000 q oraha.

Madjari na Jadrani.

Dosada su Madjari imali već jedno pomorsko parobrodarsko društvo „Pannonia“, koje je lanjske godine kupilo jednu talijansku lađu. Sada su u Budimpešti osnovali novo parobrodarsko društvo „Transoceania“. I prvo i drugo društvo izabralo je za svoje glavno sjedište i pomorsko pristanište tršćansku luku. „Transoceania“ će za sada imati tri parobroda, od kojih će svaki imati 7 tisuća tona. Ti će se parobrodi zvati: „Tisza“, „Tatia“ i „Tenger“.

Pošumljivanje Dalmacije.

U naškoj vrijeme Ministarstvo Suma i Ruda izradiće plan za pošumljivanje Primorske banovine kroz iduću godinu. Ovo će se pošumljivanje vršiti preko djaka osnovnih i srednjih škola, a po uputama sumarskih stručnjaka. Za pošumljivanje su već predviđeni potrebiti krediti. Nabavke sadnica će se izvršiti iz Njemačke. Do sada su radovi oko sumljivanja dali najbolje rezultate. Ministarstvo je sume predio i pravilnik, po kome će se imati da vodi nadzor po pošumljivanju i o zabrani gorosjeća sadniza i mladica

MOJE DAME! Preporučamo Vam za Vaš teint naše pudere i kreme

„ETOILE NOIRE“ I „NARTA“

izvolite još danas učiniti pokušaj, bit ćete o resultatima ugodno iznenadjeni.
Naša najbolja preporuka je 100-godišnji opstanak naše tvrtke.

Dobiva se svagdje i u Šibeniku: Drogerija Petar Torre

ZAŠTO SU VAŽNE TRGOVAČKE ŠKOLE.

Juraj Križanić u svojoj raspravi o trgovini rekao je doslovne riječi: „Najbogatije je ono kraljevstvo u kojemu vlada razuman saobraćaj, obrazovan trgovac i obrtnik“.

Juraj Križanić znao je dobro, da su trgovina i obrtnost dva faktora, koja najviše vrijede za promicanje kulture i javnoga prometa u zemlji, ova su dva faktora tako rekvazi blizanci, koji jedan drugoga međusobno potpomažu, a oba služe najiskrenije i najvažnije materi zemlji. Obrtnost je onaj faktor, koji pretvara proizvode zemlje u oplemenjenu robu, te diže njihovu vrijednost u dvostruku, kadšto na trostruku cijenu. Gdje su ovi faktori dobro razvijeni na osnovi sposobljenja i strukovne obrazovanosti, tamo se širi radinost i oni pružaju tisućima i tisućima stanovnika kruh, zaslubu i privredu. Trgovina je pak pozvana, da te proizvode zemaljske kulture u velikom i širokom svijetu promeće, tražeći one točke, gdje bi se dali najbolje unovčiti, te primivši gotov novac opet ga povraća materi zemlji u krilo, da ga ova opet u novu kulturu uloži. Tako djelujući, ova su dva faktora najvažnija u svakoj državi u svakom gradu, a to je i posvuda poznato. Otuda važnost, koja se svuda daje trgovačkim školama, jer iz njih izlaze strukovno sposobljeni i obrazovani trgovački stalež, koji je pozvan, da služi na realnom polju svojoj materi zemlji. Ako je ikada potrebno otvarati trgovačke škole i ospobljavati trgovački naraštaj, to je sigurno potrebito svakome gradu, a osobito danas, gdje sloboda obrta svakome obrazovanom trgovcu i obrtniku otvara cijeli svijet, da se sa svojom sposobnošću, duševnom i finansijskom snagom može posvuda takmiti. Teško će biti našem radniku uzdržati utakmicu s sposobljenim strancem, a još teže mu je, kad se nemože mjeriti i kad mu se spočitava neopravdanom načinom, što nije sposoban. Stoga treba uložiti svu snagu u to, da naš trgovački stalež putem trgovačkih škola i akademija čim prije sposobimo za njegovo zvanje. Uvjeren sam, da ako se učini ono što stoji u našoj snazi, da će trgovački stalež, koji je svoju sposobnost sto puta zasvjedočio bez nauke, bez velikih studija, nabravši strukovno znanje i sposobljenje, kadar biti, da se natječe sa svakim drugim. Trgovina i obrt treba da su u našim rukama. Ova je naša domovina naši su je predi naselili, za nju krv lijevali i nama predali. Naša je dužnost, da tu baštinu čuvamo i našim je potomcima predamo. Ne dajmo da nam izvnu ono oružje iz ruke, kojim se uspješno brane veliki interesi, a to se oružje zove trgovačko - gospodarska snaga. Koliko se puta čuje gorkih tužba i jadikovanja, da je trgovina u rukama stranaca, koji nijesu

naše krvi, niti gotovo razumjeju našega jezika, niti ljube našu domovinu. Ali recimo po duši, nijesmo li poneto i sami tomu kriji? Krivi smo, jer treba trgovačke naobrazbe, treba poznavati tehniku trgovine, treba upoznati trgovačke uzance. Nadalje trgovac mora da o svemu vodi točne račune, što se uradi a što se od koga potražuje i koliko se kome duguje. Zatim koje su cijene robi, koji i koliki su dobici i gubici kao i svi ostali poslovi koje je trgovac poduzeo. Prema tome bi morao poznavati trgovačku prostu i složenu kalkulaciju, a uz to bi morao znati vješto voditi sve trgovske poslove, koje su čak i detaljisti potrebne a ovo se znanje jedino može steći u trgovačkim školama i akademijama, jer bez muke, truda, troška i vještine nikud nikamo. To valja upamtiti! Treba upamtiti još, da svako mjesto i grad dolazi putem trgovine, prosvjeti i rada do svoje moći i ugleda. Tako je bilo u staro doba, a tako je i danas. Komu nije poznato kako su bili ugledni mletački građani u cijelom svijetu?! Čak sami vladari niolili su u bezbroj slučajeva, da im republika podijeli građansko pravo, a isto tako bio je ugledan na Balkanu naš slavni Dubrovnik, koji je ubrajan mnoge balkanske kraljeve i knezove među svoje građane. A ipak to građanstvo nije svoga ugleda zahvaljivalo odličnom rodu, već trgovini, iz koje je niklo bogatstvo i politička vrijednost. I tako je eto trgovina stvarala aristokraciju posvuda i svagda.

Dr. Karlović Ivo.

Pozor domaćice! Ulazi se u sezonu, kad se suhomesnati proizvodi najrađe vide na građanskom stolu. U mojoj trgovini suhomesnate robe dobije se sve ono, što u kućanstvu treba uz najjeftinije cijene;

Mast na malo i veliko po Din. 22.—

Sve vrsti prvorazrednog suhog mesa uz tvorničke cijene. Čajni maslac neupakovani 44 din kg. na malo. Čajni maslac marke „Zvono“ din 56 1 kg.

Prodajem sve vrsti sireva, a osobito domaći ementaler uz najniže cijene. Preporuča se mušterijama

ZORA MAJOWSKY.

Proslava danā čehoslovačkog oslobođenja

U ponedjeljak je održana svečana sjednica općinske uprave u čast obljetnice oslobođenja Čehoslovačke republike. Gradski načelnik g. Dr. Smolčić u svom govoru istaknuo je važnost toga dana i zasluge Čehoslovačka po naše oslobođenje. Tom prilikom jednoglasno je zaključeno da se gradski perivoj prozove: perivoj T. G. Masaryk.

U počast oslobođenja češke i slovačke braće ispod tuđinskog ropstva grad je iskičen zastavama. U sokolskom društvu održana je u utorak u večer svečana akademija sa biranim prigodnim programom. O značenju oslobođenja Čehoslovačke održali su predavanje g.g. Prof. Marko Triva i prof. Gamulin.

Fatalne žene u filmu.

„Zeno, bez tebe nas nije praznina!“ — uskljuno je negdje građanin Miroslav Krelža. U tome uskliku izrazio je jednu očajnu stvarnost, da je žena fatum čovjeka. Da ispunji prazninu, da uliša glad čovjek traži ženu, i tako žena postaje njegovom sudbinom. Prema tome svaka je žena fatalna. Ipak ima jedan specijalan tip žena, kojima se pridaje taj epitet. To su one žene, za koje se kaže, da ljudi radi njih gube glave. Vrlo malo ima muškaraca radi kojih su žene gubile glave. Povijest spominje tek Parisa, Don Juana i Casanova. Zlobnici mogu primjetiti, da žene radi toga ne gube glavu, jer je to nemoguće, pošto je nemaju. Ali to, naravna stvar, ne stoji, pošto one glavu imaju. Istina je, međutim, da je sudbina muškarcu dosudila, da, od rođenja do smrti, trči za suknjama.

Mogli bismo početi od fatalne Helene, koja je prouzročila trojanski rat, da svršimo na kakvu fatalnu malu gimnazistkinju, rade koje se ubija kakav idealan mladić. Pred nama prošla bi beskonačna panorama bezimenih, malenih i velikih tragedija, koje su uništavale živote, razarale nade, ubijale vjeru i prošanirale najlepše ljudske osjećaje. Ali mi ovdje želimo

govoriti samo o fatalnim ženama u filmu, o onim ženama, koje inkarniraju one opasne stvorove, što izazivaju požare.

Fatalna žena u filmu treba da, prije svega, ima glavni atribut: da je lijepa. Njeno tijelo treba da je vitko, elastično i pokretljivo kao tijelo mačke, tigra ili pantere. Njene oči moraju sjati čudnom svjetlošću. Ako je brinetkinja moraju rasipati upaljive iskre, ako je plavojka moraju sjati u azurnim ili zelenim refleksima. Ne ćemo govoriti o njihovim toaletama. Zna se, da toalete moraju biti izazovne, takove, da su sposobne da zavedu na griješ i najsvetijeg pustinja.

A njihov pokret? On mora da je takav, da na svakom koraku padne jedna žrtva. Drukčije ona nebi bila fatalna. Fatalna znači, da gdjegod ona prođe prolazi sudbina. Mir obiteljske idile uništava se, vredna mladosti pomračuje se, dostojanstvo starosti ruši se. Sreća vjeverica, supruga i majka fatalno se komadaju. Radi nje se postaje lopov, ubojica, izdajnik. Pogledajte majstora Janningsa! Nema filma u kojemu on nije na početku od svakoga poštovana ljenost, najbolji citac, drug, uzoran građanin i poštanjak. Ali onda dolazi ona mu, radi nje on izgubi glavu, postaje propalica, unesrećuje druge, da na koncu svrši u tamnicu ili revolverskim hitcem učini kraj životu.

Pretsjedniku Čehoslovačke Republike

Njegovoj Ekselenciji

TOMI G. MASARYKU

Prag.

U ime starodrevnog grada Šibenika i prostrane sibenske općine, čestitam Vašoj Ekselenciji, slavu dvanaestgodišnjice oslobođenja od zajedničkog tlačitelja. Cijela Jugoslavija, s njome i grad Šibenik, dijeli u neizmjernoj mjeri, radost velikog bratskog čehoslovačkog naroda, koji je ponos i dika čitavog Slavljanstva! Harna domovina Jugoslavena, kojoj je divna Čehoslovačka, u teškim danima, rastvorila širom svoje veliko, slavlјansko srce, ispunjena je danas neizmjernom srećom, radi slave hrabre i junačke države Čehoslovačke! Općinska Uprava grada Šibenika, sиноć, na svojoj svečanoj sjednici, u znak hvale i priznanja, zaključila je jednodušno, uz veliko oduševljenje, da gradski perivoj nosi slavno ime Vaše Ekselencije.

Zivio veliki Pretsjednik bračke Čehoslovačke, T. G. Masaryk!

Zivila divna Čehoslovačka!

Gradonačelnik Dr. Smolčić

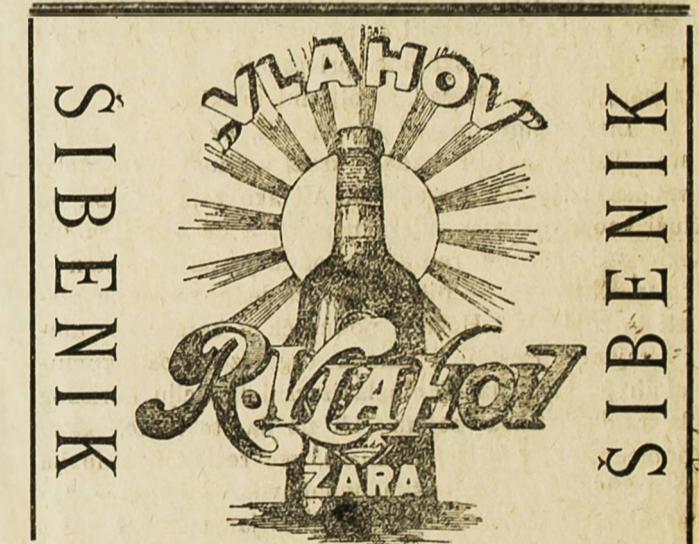
Ministru Pretsjedniku Čehoslovačke, gospodinu **JANU ŠVEHLI**

Prag

Vijernošću, kojoj pjesan pjevaju valovi sinjega mora jadranskoga, u ime grada Šibenika i prostrane sibenske općine, čestitam slavu bratskoga čehoslovačkog naroda. Dvanaestgodišnjica oslobođenja divne Čehoslovačke od zajedničkog dušmana, ispunja dušu svakog Jugoslavena radošću velikom i veseljem neizmjernim. Molim Vas, da budeste tumačem kod bratskog čehoslovačkog naroda, naših plamenih čuvstava cijeloj Čehoslovačkoj.

Zivila velika i jaka zemlja slavlјanska, Republika Čehoslovačka!

Gradonačelnik Dr. Vinko Smolčić

Sve filmske glumice, iako umjetnice, ne mogu kreirati uloge fatalnih žena. Na pr. to je nemoguće jednoj Lilian Gish, koja je baš kao stvorena da glumi siromašne ženice, koje progoni ljudska zloba. To isto vrijedi i za Collen Moore, Alice White, Claru Bow, Sue Carol, koje najbolje odgovaraju za nestasne, ležerne tipove. Renée Adorée, Dolores Costello, Lois Moran, Anny Ondra, odgovaraju za sentimentalne uloge. Fatalna žena javlja se u jednoj Lil Dagover, Olgi Čehovoj i Lii de Putti, koja našega dobroga Janningsa u Variété-u dovodi do potpune propasti. Jedna nova zvijezda Thelma Todd utjelovljuje fatalnu ženu, pogibeljnu kao dinamit. Sjajna je u tome poslu fascinirajuća Gina Manes, kojoj smo se divili u „Teresi Raquin“. Ali stopostotno fatalne žene, koje dominiraju današnjim filmovima, su božanska Greta Garbo i demonska Brigitte Helm. Nema filma u kojemu one ne izazivaju elementarne katastrofe. Nema filma u kojemu one nisu akterke neke sveopće ljudske tragedije.

I tako, prolaze pred nama fatalne žene, u filmu i u životu. Prolaze pokraj nas, a mi ih gutamo, da utisamo glad i ispunimo prazninu. Ne pazimo, da ćemo s njima progutati i otrov. Šta mi tu možemo, kad su one naša sudbina.

(dan)

Gradska kronika

Promjene u sreskom načelstvu. Učazom Nj. Vel. Kralja premješten je dosadašnji šibenski sreski načelnik g. Ernest Stipanović za sreskog načelnika sreza splitskog. Na njegovo mjesto, za sreskog načelnika sreza šibenskog imenovan je g. Ante Stalio dosadašnji predstojnik gradske policije.

G. Stipanović upravlja je našim srezom dugi niz godina, pa smo ga kroz to vrijeme upoznali u svim njegovim odličnim kvalitetama visokog upravnog činovnika. U našem gradu stekao je veliki broj prijatelja i poštovaoca, koji će požaliti njegov odlazak. Mi mu na novoj povjerenoj dužnosti čestitamo.

G. Ante Stalio došao je u naš grad kao predstojnik gradske policije prije nekoliko mjeseci. Pretekli su ga najbolji glasovi u svakom pogledu. A dok je još vršio dužnost predstojnika policije imali smo se prilike uvjeriti o njegovim izvršnim upravnim sposobnostima, koje je resila najstroža objektivnost. Uvjereni smo, da će na novoj povjerenoj mu dužnosti još jače ispoljiti svoje mlade i napredne sposobnosti, pa mu na imenovanju srdačno čestitamo.

Kako se kod nas kupuje riba? Malo reda na ribarici ne bi skodilo. Veliki broj građana dano-mice nam se tuži, da je uprav nemoguće kupiti neku bolju vrst ribe. Zakupnici svako jutro, prije građanstva, odmah čim riba stigne zakupe je za izvoz.

Splitska općina stvar je vrlo ispravno rješila. Zakupnicima je zabranjeno da kupuju ribu prije 10 sati. Kad bi se to i kod nas napravilo mi bi smo bili oslobođeni da pišemo ove neugodne stvari a građanstvo bi došlo do svoga prava, koje mu svakako pripada.

„ILS“ Industrija Liesa — Šibenik. Skladište gradjevnog materijala vis-a-vis željezničke stanice. — Telefon br. 61 i 30 prodaju na veliko i malo uz naj-povoljnije dnevne cijene. — Tvorница sanduka.

Veliki izvoz u dojdućoj godini preko naše luke. Naši otpravljaci izvješćuju nas da im stižu velike ponude za izvoz glomazne robe i minerala preko naše luke za dojduću izvoznu godinu. Sve bi bilo dobro, kad bi mi imali pravo pristanište, a ovako izgleda da će nas svi ti poslovi mimoći. Za to nek nadležni faktori ne spavaju, već neka plaću, jauču dok se ne dovrši novi mul.

Lična vijest. G. Stevo Rafajlović dosadašnji upravnik carinarnice u Šibeniku odlazi 1. novembra na svoju novu dužnost za upravnika u Maribor. Novi upravnik carinarnice g. Stjepan Radić već je preuzeo dužnost upravnika.

Početak radova kulukom. U šibenskoj općini narod se odazvao u potpunosti za rad na kuluku. Radit će se istovremeno na putevima: Zaton—Kovča, Raslina—Gaćeze, Bilice—Vrulje, Lozovac—Krka Skradin, Dubrava—Danilo Biranj, Perković-Slivno—Mravince, te djelomično na putevima, koji vode u Mandalinu, Boraju i Krpanj. Obveznici grada Šibenika radit će na ban. cesti do borajske Drage.

U gradu vlada blaženi mir. Već je nekoliko dana kako policijska kronika ne bilježi ni jednog interesantnog događaja, koji bi se mogao registrirati. Premda se nalazimo u eri novoga vina ipak su izgleda glave hladne. Brige pritisuju građane, jer crna je zima na vratima, a sa njome i velike brige, koje su u današnje vrijeme krize mogo veće nego prijašnjih godina.

H. M. D. „Kolo“ pjevat će i to muški zbor, u nedjelju 2. Novembra o. g. u 3. sata poslije podne, na groblju sv. Ane „Nadgrobnicu“, a ne 1. XI. kako smo to prije javili.

Svršeni radovi na mostu preko Krke. Kako smo izvješteni na mostu preko Krke kod Skradina završeni su svi tehnički poslovi. Most će se kroz kratko vrijeme oprobati u nosivost, a oko 1. decembra bit će na svečan način predan prometu.

Svečana proslava šibenskih postolara. U nedjelju 26. ov. mj. proslavili su šibenski postolari i u opće svi kožari dan svojeg zaštitnika sv. Grišpina. U crkvi sv. Nikole služena je svečana misa, kojoj je prisustvovao veliki broj šibenski postolara i kožara.

Probijanje novog puta za Kamenar. Društvo „Subičevac“ počelo je radovima na probijanju novog puta, koji ide na Kamenar. Taj put se nadovezuje na cestu koja vodi od djeteg igrališta i onu od vojничkog logora, a sastaviti će se sa novonapravljenim šetalištem, koje vodi od „Zvjezde“. Veseli nas napredak radova na uljepšavanju „Subičevca“, a uprava će društva okruniti svoj rad, ako uspije da napravi put do vrha Kamenara.

Književni omladinski mjesecnik „Kranjčević“ Stavlja se do znanja cij. građanstvu da 1. broj spomenutog lista neće izaci 1. novembra, kako je bilo svojevremeno javljeno, radi nepredviđenih razloga i blagdana. List će izaci najkasnije do 5. novembra.

Uprava i uredništvo lista „Kranjčević“, Željeznički put 561/II.

Rad brijaka radnja na dan Svih Svetih. Udruga brijaka radnika javlja svojim članovima i mušterijama, da će radnje radi Svih Svetih biti otvoreno ovako:

U petak 3. o. mj. od 7.30 do 1 i od 3 do 10 s. u subotu na dan Svih Svetih od 7 do 12 sati. U nedjelju cijeli dan zatvoreno.

Trgovačke veze sa Njemačkom.

Biro za unapredjenje njemačko-jugoslavenskih privrednih odnosa u Berlinu dostavio je Zavodu za unapredjivanje spoljne trgovine u Beogradu slijedeći upit po predmetu zastupstava njemačkih industrijskih firmi:

1. Tvorница traži zastupnike za „Blechemail-Kochgeschirr“.
2. Velika tvorница svih vrsta strojeva traži zastupnike za predratnu Srbiju.
3. Tvorница traži zastupnike za bakarne „Zylinder-Badeofen“.
4. Tvorница traži zastupnike za strojeve za pranje peglanje rublja.
5. Tvorница traži zastupnike za sve vrste posudja.
6. Tvorница traži zastupnike za sve vrste vaga,
7. Tvorница traži zastupnike za usne poklopce protiv hladnoće.
8. Tvorница traži zastupnike za sve vrste industrijskih peći, mlinova, lonaca i t. d.
9. Tvorница traži adrese svih većih jug. električnih centrala, električnih veletrgovina i velikih industrijskih poduzeća.
10. Tvorница traži zastupnike za sve vrste poljoprivrednog alata.
11. Njemačka firma traži zastupnike-grosiste u galerantijskoj robi (Kurzwaren).

Svi oni koji bi željeli primiti se gornjih zastupstava, neka se izvole obratiti Trgovackom Udruženju.

Crkva sv. Frane.

Ovih dana dovršene su radnje oko preuređenja nutarnjosti ove starodrevne franjevačke crkve, sagrađene već u 14. vijeku. Zidovi, lukovi, svodovi ispod kantorije kao i pročelje nanovo su bojadisani i ispunjeni pozlatom i lijepim dekoracijama u stilu renesanse. Osobita pažnja bila je posvećena, da se poljepša estetski izgled umjetničkog drvenog plafona iz 17. vijeka sa 21 umjetničku sliku od Tiepolove škole. Zato je odstranjena veliki luster, koji je bio u sredini plafona, dok je sretno pogodena misao debelih kamenitih stupova i oblaka na modrom polju, nad kojima se on veličanstveno diže i dominira citavom crkvom kao jedan kolos. Ispod označenih stupova lijepo je postavljena ukusna bordura sa bogatom pozlatom i ornamentikom, također u stilu renesanse, na kojoj dvanaest umjetničkih medaljona sa likovima sv. Otaca zapadne i istočne crkve, poljepšavaju nutrinu čitavog hrama. Za postignuti jednu pravu umjetničku cijelinu i jedinstvenost u čitavoj ovoj radnji veoma su očišćeni i preuređeni, sa svim kipovima i slikama, diveni oltari šibenskog graditelja Jerolima Monegina. Kapela sv. Križa također nanovo je preuređena. Njezin plafon sa novom slikom, koja prestavlja Isusa u vrtlu utješena od Anđela, dekoriran je bogatom pozlatom i ornamentikom, dok su zidovi ukusno bojadisani i urešeni bogatim sagovima u sivičastoj boji, koja se jako podudara sa mišiju na Isusovu muku i stvara jednu umjetničku cijelinu, koja potiče svačije srce na molitvu i sabranost. Doljni dio zidova uzduž čitave crkve gladan je i bojadisan u suglasju sa plafonom. I nova električna instalacija podaje nutarnjosti crkve neki osobiti novi izgled i ukras. Novi urezani portal na glavnom ulazu bit će skoro postavljen. Čitava je radnja izvedena umjetnički, ukusno i solidno, što služi na čast poduzetniku, G. Mati Kataliniću, koji u ovoj poduzetoj radnji pokazao se je na visini pravog majstora. Šibenčani mogu doista biti zadovoljni i ponosni ovim pothvatom starešinstva crkve, koji je bio skopčan sa velikim novčanim žrtvama, jer svi, koji ovu crkvu pohađaju, dive se cijelokupnoj radnji, po kojoj je ova starodrevna crkva dobila oblike jedne umjetničke pinakoteke, te se s pravom može tvrditi, da je ona, po svojoj umjetničkoj vrijednosti pravi dragulj u zbirci šibenskih starina i jedna od najljepših crkava u čitavom ovom primorju.

Pokućstvo

uz tvorničke cijene možete dobiti samo iz mog skladišta, uvijek bogato obskrbljeno glasovite tvornice: Rudolf Kaiser, Osijek. Cijena i kvaliteta bez konkurenčije !!!

OTTO GRABOVAC.

OGLAS. Na dan 1. novembra 1930. godine održaće se u Štabu 4. Bataljona 1. Puka Trdavskih Artillerije u Šibeniku pogodba za nabavku i isporuku artikala ljudske hrane za ishranu vojnika pomenutog Bataljona i to:

1.100 kg Pasulja, 600 kg Makarona, 650 kg Masti svinjske, 3.200 kg krompira, 200 kg Geršle, 650 kg Crnog luka, 2.200 kg kupusa kis., 1.000 kg Pirinča i 30 kg Alevčeve paprike.

Uslovi za ovu pogodbu mogu se vidjeti svakog radnog dana za vrijeme kancelarijskog rada u Štabu 4. Bataljona.

Iz kancelarije 4. Bataljona 1. Puka Trdavskih Artillerije u Šibeniku. Broj 2289, 27. oktobra 1930. g.

Raspis. Kod ugovorne državne pošte Murvica III. razreda, 2. grupe ima se popuniti mjesto ugovornog postara.

Jamčevina (kaucija) 800 dinara polaze se una-prijed.

Godišnje prinadležnosti: 1) redovna plata 6600 dinara, 2) dodatak (50% redovne plate) 3300 dinara.

Nagrada za seoskog listonošu određive se naknadno.

Uslovi natječaja mogu se vidjeti kod svake pošte. Rok natječaja do 15. novembra t. g. kod Primorske Direkcije Pošta i telegrafa Split.

Oglas licitacije

Kod Banovićke bolnice u Šibeniku, održat će se dana 28. novembra 1930. u 11 sati prije podne prva ofertalna licitacija za opskrbu bolnice raznim živežnim namirnicama i gorivom kroz I. polugodište 1931. Za potanje obavijesti mogu se zanimati cbratii Upravi Bolnice.

Upravaik
Dr. MACLEDO.

Službujuća ljekarna. Ovu sedmici viši noćnu službu ljekarna Beroš.

Kolinska Cikorija

Naša prava

SPORT.**Zagonetka postala je zagonetnjom!**

U nedjelju održane su utakmice osmog kola za državno prvenstvo u nogometu.

Očekivalo se bezbroj iznenadenja isto toliko u Zagrebu, kao i u Sarajevu, pa iako ovih nije bilo u onolikoj mjeri, kao što se isčekivalo, ipak su bili nedjeljna senzacija.

Odlučna utakmica „Concordija“ — „Hajduk“ završava neodlučno 1:1 (1:1) ! !

Za ovaj derbi-susret vladao je svestrani interes, jer smo svi bili uvjereni da će ova utakmica dovesti do konačne odgovore o ovogodišnjeg futbal-skog misterija. Vladao je interes, ali niko ni slušao nije da će ovako završiti. Neodlučnim rezultatom prvenstvene igre zavijene su još većom neizvjesnosti.

Sve štampe, a naročito Spiličani, polagali su mnogo na nedjeljnu borbu. Svi smo isčekivali revans „Concordije“ nad velikim gubitkom u Splitu 5:1 za „morskog vuka“. „Concordija“ je od onda napredovala i u sto poslo je boljoj formi. A „Hajduk“ od „vuka“ postao je „morsko janje“; bio je duboko pao. Sad se i on oporavlja, a na ovoj igri pokazao je, da bijeli ne gube ni posljednje nade.

„Hajduk“ je u prvoj polovini igre izgledao premoćnijim; isto toliko a možda više, gospodar drugog poluvremena, bila je „Concordija“.

Igra je bila fair, i nije bila fair! . . Faule vo je bilo kao nikadu, ali srećom lakše naravi.

Pa ipak „Concordija“, i ako je neprestano opsjedala vrata bijelih, jedva je uspjela jednim jedinim golom potresti „Hajdukova“ mrežom.

Sutovi joj nisu bili sigurni. „Concordija“ je imala „smolu“ u pucanju.

Popularni Denić ovog puta nije imao prilike pokazati se, jer je bio bez posla.

„Hajduk“ goal sasvim slučajno uletio mu je u mrežu. Denić bi ga lako obranio, da se lopta nije odbila o domaćeg igrača i skrenula u protivni ugao!

Pa ipak bila je to borba, kao nikadu; velika borba za gradski prestiž.

Zagrebčani su ipak nezadovoljni s ovim rezultatom. Igra nije dala ono, što se očekivalo.

Splitski kibici su zadovoljni. Uzbunili su čitav Zagreb svojom vikom i pjesmom. Oni su se naoružali do zuba za ovu utakmicu u želji da nam dokažu kako će mučan posao biti svrgnuti ih sa futbal-skog piedestala. I zaista posao nije bio najlakši!

Vikom i pjesmom pokazali su temperamentni kibrici i ispoljili u sred Zagreba svoju nogometnu i drukersku moć.

„Jugoslavija“ je pregrizla tvrdi orah — sarajevsku „Slaviju“ 4:2 (1:0)

Ova utakmica nova je senzacija za nogometni svijet. Nitko nije nakon posljednjih „Slavijinih“ uspjeha, očekivao pobjedu „Jugoslavije“, iako bi nas bila iznenadila i „Slavina“ pobeda. Ier ako, pogledamo, tok posljednjih „Slavijinih“ uspjeha, viđet ćemo, da je „Jugoslavija“ ipak imala opasnog takmaka.

B.S.K., onaj B.S.K., što je tukao „Jugoslaviju“ 2:1 u šestom kolu i cko favorit za susret sedmog kola postizava 0:0 rezultat na „Slavijinom“ terenu. Dakle u istoj visini bili su oba. Prema tome i „Slavija“ bi imala tući „Jugoslaviju“ 2:1. „Hajduk“ onaj „Hajduk“ koji je u Splitu igrao neodlučno sa „Jugoslavijom“ u Sarajevu sasvim je poražen dakle i „Jugoslavija“ bi imala biti poražena 4:0.

Ali sve ovo našto se sasvim sigurno računalo nije se dogodilo, jer se „Jugoslavija“ odlično revansirala za „B.S.K.“ i za „Hajduka“.

I sreća je najednom napustila „Slaviju“, bila je sklona „Jugoslaviji“.

S punim elanom započela je borbu objim momčadi. Prvo poluvrijeme „Slavija“ se bolje snalazi, jer igra na svom terenu, ali „Jugoslavija“ sve više ulazi u igru, i ovu stvara interesantnjom i življom, a konac je dakako pobjeda „Jugoslavije“ B.S.K. je pregazio osječku „Slaviju“ najjačim rezultatom 6:0 (3:0).

Vec unaprijed sa sigurnošću se znalo, da će B.S.K. ovu bilku za sebe povoljno riješiti i time još jače učvrstiti svoje vodeće pozicije na tablici.

I nismo se prevarili. B.S.K. je pobrao dva noća boda i nešto jače odmahao „Concordiju“, koje ga je do sada vrlo malom goal-diferencijom stope po stopu slijedila.

B.S.K. je u glavnom gospodar terena. Stal-

no bombarduje „Slaviju“ goal.

Beograđani ovu utakmicu nazivaju „šaljivim derbyem“, jer je sav teren prekrit debelim slojevima blata.

Događalo se nemogući stvari. Igrači su se toliko iznakazili blatom, da su se jedva međusobno raspoznavali.

Lopta je uslijed ogromne vode i blata postala teška, pa se dogodilo jednom „B.S.K.“ igraču, i pored toga što je golman istrčao, da nije mogao kroz prazna vrata tešku loptu zabiti u goal.

I ako se „Slavija“ malo trgla u drugom poluvremenu, svoju momentanu nadmoć ne može da izvabi.

„B.S.K.“ dominira i redom šalje nekoliko uspjelih bomba, koje mu donesoše pobjedu.

Na svim igralištima teren je bio vrlo skroh uslijed kišovitog nevremena, pa je ovo i jedan od glavnih uzroka što ni osmo kolo nije donijelo rješenje ovogodišnjeg futbal-skog rebusa! — ero —

Zamora nastradao!

Nacionalni junak španskog futbala, popularni i u cijelom svijetu poznati golman Zamora, o kome su kružile legende da nikad nije bio povrijeđen, nastradao je prošle nedjelje na utakmice između svog kluba „Real-Madrid“ i „Atletic-Madrid-a“.

Kod jednog opasnog juriša Zamora se bacio pod noge protivniku obranivši opasan i siguran goal. Ali sudar je bio tako jak, da je Zamori pušta ključnu kost. Svi su uvjereni, da Zamora neće više nastupiti i da mu je ovo bila posljednja igra! — ero —

Novo iznenadenje slijedi. . . . !

Osmo kolo bila je točka, zapravo centar svih pogleda. A kad je prošlo svi smo se razočarali. Sve je skoro ostalo kako je i bilo. Situacija i dalje ostala je nejasna.

Od svih kandidata, ne osvrćući se na „Slaviju“, koje se već punih osam nedjelja drže skupa, nema još uvek onoga, za koga bi se barem napola moglo ustvrditi da će osvojiti prvenstvo.

Opet sva četiri vodeća kluba, svaki za sebe imaju šanse da se dočepaju velike titule. Račun je još uvek zamršen i sve kombinacije su nemoguće, jer evo još tko se skinu ima sastati:

„B.S.K.“ igra u Splitu sa „Hajdukom“ i u Zagrebu sa „Concordijom“. Dakle sa oba državna kandidata. „B.S.K.“ tek sada imu ono najčešće, što mora sladati, da uzmogne zadрžati prvo mjesto.

Po današnjoj svojoj poziciji „B.S.K.“ mogao bi preksutrašnju utakmicu i izgubiti, a ipak postati prvak „Jugoslavije“. Ako se pak desi da „B.S.K.“ izgubi onu s „Concordijom“ u Zagrebu, prijeti mu opasnost, da ga istodobno dostignu i ostala dvojica, a onda za ovu godinu prvenstvo bi za njega bilo izgubljeno.

Dakle utakmica s „Concordijom“ za „B.S.K.“ je odlučno!

„Concordija“ ima veću prednost od „B.S.K.“-a. Ona je u vrlo povoljnoj poziciji. Pa ipak i „Concordija“ čeka teška zaduča.

U svakom slučaju „Concordija“ mora dobiti obe igre, ako želi postati prvakom države, jer samo jedna neodlučna igra, a navlastito onu s „B.S.K.-om“ i prvenstvo je izgubljeno!

I ovdje utakmica „Concordija“ — „B.S.K.“ je odlučna.

„Jugoslavija“ se također nalazi u sretnom položaju, jer ona preostale igre sa osjećkom „Concordijom“ i „Hajdukom“, obe igra na vlastitom terenu. I „Jugoslavija“ može postati državnim prvakom, ali samo onda, ako „B.S.K.“ izgubi sve igre, a „Concordija“ barem jednu. Ona ovo ne želi nikome od srca, ali ipak se nadai! Hoće li ovo biti moguće? Pa ipak sve je moguće!

„Hajduk“ je i ako sada četvrti, još uvek kandidat. Spiličani su u mjesecitoj situaciji. Oni primaju „B.S.K.“ u Splitu, ali zato moraju i na mali „izlet“ u Beograd, na posljednju utakmicu protiv „Jugoslavije“.

„Hajduk“ bi mogao postati državnim prvakom, ali... i on ima „skromne“ želje... kad bi pobedio i „B.S.K.“ i „Jugoslaviju“. Pa ipak i ovdje bi odlučila utakmica „B.S.K.“ — „Concordija“, koju bi „B.S.K.“ morao izgubiti, na „Hajduk“ uzmognye skupiti bodove i doći na vrh. Ali i ovo je doduše skromna, ali nemoguća želja.

Pa ipak možda i „Hajduku“ sreća posluži i da što će nam donijeti polufinalne ovogodišnjeg prvenstva...?

Preksutrašnje deveto kolo i polufinalne igre

se u Zagrebu, Beogradu i Splitu.

Sastaju se ovi parovi:

U Zagrebu „Concordija“ — „Slavija“ (Sarajevo.)

U Beogradu „Jugoslavija“ — „Slavija“ (Osijek)

A treća i najvažnija utakmica ovog kola igra se u Splitu, gdje se susreće „Hajduk“ sa „B.S.K.-om“.

Za ovu utakmicu i u našem gradu vlasti veliki interes, pa će lijepi broj šibenskih drukera poći u Split i pripomoci boljim igračima, da postignu bolji rezultat.

— ero —

MALI OGLASNIK

Cijena do 20 riječi 10 dinara, svaka daljnja riječ 25 para.

Filtar za ulje, njemački proizvod prodaje se reflektanti nek se obrate upravi.

Tasu (gvantijeru), od srebra, malu, traži se Obratiti se u Upravi.

Reflex - foto aparat „Ernemann“ i „Wega“ povećalo, sve kao novo sačuvano, prodaje se vrlo umjerenom cijenom, obratiti se upravi.

Električna brusiona Ivan Bastjančić Šibenik. Prima i izvršuje sve spadajuće radnje — za brušenje garantiram. Popravljam se kisobrani. Prodaja bicikla te spadajuća djelova Sve uz najpovoljnije cijene.

Philips-radio aparati za gotovo i na otplatu kod ovlaštenog prodavača knjižara FILIP BABIĆ ŠIBENIK. — Tvorničke cijene.

Tražim stan sa 4 sobe i ostalim nuzprostorijama. Obratiti se u Upravi.

Veliki automatični kantar (vaga) do 10 kvintala, tvrdog drveta i željezo, potpuno ispravno, prodaju se. Obratiti se tiskari E. Vitaliani i Sin.

Unažmjuje se dvi sobe sa klozetom i nuz prostorem na prvom spratu u centru grada. Za potankosti obratiti se na upravu.

Prodaje se stalaža (skancia) po pekarskoj potrebi sa 7 pomičnih suhih dasaka. Obratiti se Tiskari Vitaliani.

Sanduke drvene-jake, velike, prodavaju se Obratiti se kod tisk. E. Vitaliani i Sin.

Unažmjuje se prostrani dučan jedna velika konoba i dvije magaze na lijepom položaju uz cestu. Obratiti se upravi lista.

POZOR!**POZOR!****CIJENJENE MUŠTERIJE**

Čarapama snižene cijene od 5 do 10 dinara po paru.

Stigao veliki i bogati izbor muških, ženskih i dječjih čarapa.

A. VUKOREPA
SIBENIK
POMODNA TRGOVINA

Pokućstvo

iz centra domaće industrije, Osijeka, dobijete uz konkurentne cijene kod:
Stjepan Karković
ŠIBENIK

ŠIME ANTIC-Šibenik
Trgovina manufakturom robom
Veliki izbor platna za rublje, sefira, oxforda, trikotaža i t. d.
uz najumjerenije cijene.

Stipe Zorić, vrtlar
Šibenik
Poljana Kralja Petra
Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima.
Izradjuje vjenčane bukete kao i nadgrobne vijence.
Cijena od Din. 60. pa dalje